Administracinio nusižengimo byla Nr. 2AT-34-719/2020
Teisminio proceso Nr. 4-70-3-00785-2019-6
Procesinio sprendimo kategorija 19.10
(S)

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

N U T A R T I S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2020 m. liepos 8 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Audronės Kartanienės (kolegijos pirmininkė), Tomo Šeškausko ir Artūro Ridiko (pranešėjas),

teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo pagal **Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariato viršininko Marijaus Macio** prašymą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ir ANK) 658 straipsnio 1 dalies 5 punktu, atnaujintą administracinio nusižengimo bylą.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I. Bylos esmė

1. R. Ž. Šiaulių apylinkės teismo 2019 m. spalio 23 d. nutarimu pagal ANK 506 straipsnio 4 dalį nubausta 90 Eur bauda už tai, kad 2019 m. rugsėjo 26 d. apie 09.50 val. (duomenys neskelbtini), Šiauliuose, kur buvo vykdomi medžio kirtimo darbai, buvo prisirišusi prie medžio ir nevykdė Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariato Antrojo veiklos skyriaus viršininko A. B., Patrulių rinktinės 2-osios kuopos 1-ojo būrio vado D. Š. ir vyriausiosios patrulės K. K., vykdančių teisėtas policijos pareigas, teisėtų reikalavimų atsirišti nuo medžio.
2. Šiaulių apygardos teismo 2019 m. gruodžio 23 d. nutarimu Šiaulių apylinkės teismo 2019 m. spalio 23 d. nutarimas panaikintas ir administracinio nusižengimo teisena R. Ž. nutraukta.
3. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų atrankos kolegijos 2020 m. vasario 24 d. nutartimi institucijos, kurios sprendimu buvo pradėta administracinio nusižengimo byla, – Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariato – viršininko M. Macio prašymas priimtas ir administracinio nusižengimo byla atnaujinta.

II. Prašymo atnaujinti administracinio nusižengimo bylą ir atsiliepimo į jį argumentai

4. Pareiškėjas prašo panaikinti Šiaulių apygardos teismo 2019 m. gruodžio 23 d. nutarimą ir palikti galioti Šiaulių apylinkės teismo 2019 m. spalio 23 d. nutarimą. Pareiškėjas prašyme nurodo:

4.1. Šiaulių apygardos teismas netinkamai aiškino ir nustatė administracinio nusižengimo, nurodyto ANK 506 straipsnio 4 dalyje, sudėtį ir dėl šios priežasties padarė esminį materialiosios teisės pažeidimą, kuris turėjo įtakos neteisėtam šio teismo 2019 m. gruodžio 23 d. nutarimui.

4.2. 2019 m. rugsėjo 26 d. (duomenys neskelbtini), Šiauliuose, MB „G.“ darbuotojai vykdė medžio kirtimo darbus pagal sutartį su UAB „I.“. Iš byloje esančio vaizdo įrašo ir MB „G.“ vadovo S. K. 2019 m. rugsėjo 26 d. protokolo-pareiškimo matyti, kad teritorija, kurioje buvo kertami medžiai, aptverta metaline tvora, ant tvoros uždėti ženklai, draudžiantys be leidimo patekti į teritoriją. R. Ž. savavališkai, neturėdama jokio leidimo, pateko į aptvertą teritoriją, kurioje jau buvo vykdomi pavojingi medžio kirtimo darbai, ir prisirakino prie medžio. Su R. Ž. bendravo trys policijos pareigūnai, jie paaiškino jos daromus pažeidimus, gresiančią atsakomybę, policijos pareigūnai buvo su uniformomis, todėl R. Ž. suprato, su kuo bendrauja ir kam nepaklūsta, bei pati pripažino, kad jos veiksmai yra neteisėti. Policijos pareigūnai, atlikdami savo tarnybines pareigas ir siekdami užtikrinti viešąją tvarką, turėjo teisinį pagrindą reikalauti, kad R. Ž. atsirištų nuo medžio ir išeitų iš uždaros nesaugios teritorijos, tai pripažino ir Šiaulių apygardos teismas.

4.3. R. Ž. padarytas administracinis nusižengimas yra laikomas formaliu ir šiuo atveju pakanka nustatyti faktą, kad asmuo padarė teisės draudžiamą veiką. R. Ž., nepaklusdama teisėtam policijos pareigūnų reikalavimui atsirišti nuo medžio ir išeiti iš uždaros nesaugios teritorijos, veikė neteisėtai ir už tai turi atsakyti. Pagal teismų praktiką bet kuris asmuo privalo nedelsdamas ir nediskutuodamas vykdyti teisėtą policijos pareigūnų nurodymą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartys administracinių teisės pažeidimų bylose Nr. N-438-2538-10, N-442-637-08). Teismų praktikoje taip pat išaiškinta, kad net ir manydamas, jog policijos pareigūno nurodymas nėra teisėtas, asmuo negali atsisakyti šio reikalavimo vykdyti ir, tik jį įvykdęs, jis turi teisę ir gali apskųsti policijos pareigūnų veiksmus įstatymų nustatyta tvarka (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis administracinio teisės pažeidimo byloje Nr. N-261-565/2010, Vilniaus apygardos teismo nutartis administracinio nusižengimo byloje Nr. eAN2-278-898/2018).

4.4. Apeliacinės instancijos teismas, spręsdamas R. Ž. kaltės klausimą, neįvertino faktinių bylos aplinkybių visumos, objektyviųjų administracinio nusižengimo požymių, todėl nebuvo tinkamai nustatyta subjektyvioji administracinio nusižengimo pusė ir priimtas neteisėtas nutarimas. Teismas konstatavo, kad R. Ž. siekė, kad nebūtų vykdomi medžių kirtimo darbai, kol nebus gautas Šiaulių miesto savivaldybės administracijos atsakymas ar priimtas teisingas sprendimas dėl medžių išsaugojimo miesto bulvare, ir rėmėsi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota praktika atnaujintose administracinio nusižengimo bylose Nr. 2AT-41-699/2018, 2AT-44-699/2018. Tačiau, nors šių bylų faktinės aplinkybės ir yra labai panašios į nagrinėjamą atvejį, negalima pervertinti teismų precedentų, kaip teisės šaltinių, reikšmės. Teismų praktika, kaip precedentu, gali būti teisingai vadovaujamasi tik tuo atveju, jei bylų faktinės aplinkybės visiškai identiškos.

4.5. Apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad R. Ž. buvo įsitikinusi, jog vykdo Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą nuostatą, kad fiziniai ir juridiniai asmenys neturi leisti neteisėtų veiksmų ar neveikimo, jeigu dėl to želdynai ir želdiniai galėtų būti sunaikinti ar pažeisti. Tačiau šia įstatymo nuostata negali būti pateisinamas ir iškeliamas aukščiau vieno asmens interesas bei leidžiamas neteisėtas veikimas. Želdynų įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje reglamentuojamos fizinių ir juridinių asmenų teisės, tarp kurių 7 punkte įtvirtinta galimybė asmeniui nustatyta tvarka apskųsti valstybės institucijų, savivaldybių, atskirų pareigūnų, fizinių ir juridinių asmenų veiksmus, kai jie pažeidžia želdynų ir želdinių apsaugos reikalavimus. Kaip matyti iš bylos medžiagos, 2019 m. kovo 11 d. suinteresuota grupė kreipėsi į Šiaulių miesto savivaldybės administraciją reikalaudama nevykdyti medžių šalinimo darbų neatlikus jų būklės ekspertizės, prašė užtikrinti suinteresuotos visuomenės teisę ir galimybę dalyvauti projektų pristatyme ir svarstyme. Šiaulių miesto savivaldybės administracijos leidimas atlikti

saugotinų medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbus išduotas 2019 m. rugpjūčio 22 d., o medžių kirtimo darbai pradėti dar vėliau, po daugiau nei mėnesio, rugsėjo mėnesio pabaigoje. Beveik pusę metų suinteresuota grupė, įskaitant ir R. Ž., nesiėmė jokių teisėtų priemonių dėl medžių išsaugojimo. Tik tada, kai prasidėjo realūs medžių kirtimo darbai, po R. Ž. atliktų neteisėtų veiksmų, 2019 m. rugsėjo 27 d. suinteresuota grupė kreipėsi į teismą su skundu dėl administracinio akto-leidimo atlikti saugotinų medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbus panaikinimo, prašydama skubiai taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę – laikinai sustabdyti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2019 m. rugpjūčio 22 d. leidimo atlikti saugotinų medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbus galiojimą bei uždrausti kirsti medžius. Teismas 2019 m. spalio 1 d. nutartimi netenkino prašymo dėl skubios reikalavimo užtikrinimo priemonės taikymo. Atsižvelgiant į visumą faktinių bylos aplinkybių, teisinį reglamentavimą, pagal Želdynų įstatymą suteiktų teisių įgyvendinimas, prisirakinant prie medžio, negali būti pateisinamas. Pirmosios instancijos teismas R. Ž. veiksmus teisingai kvalifikavo pagal ANK 506 straipsnio 4 dalį, abejoti jos kalte nėra pagrindo.

5. Asmens, kuriam administracinio nusižengimo teisena nutraukta, R. Ž. atstovas advokatas S. Dambrauskas atsiliepimu į pareiškėjo prašymą prašo jį atmesti. Atsiliepime į prašymą nurodoma:
   5.1. 2019 m. kovo 11 d. Šiaulių miesto savivaldybės administracijai buvo pateiktas suinteresuotos visuomenės vardu surašytas skundas-reikalavimas ir pareikalauta atlikti želdinių būklės ekspertizę visiems želdiniams, kuriuos numatyta pašalinti pagal rengiamus projektus, bei pranešta apie suinteresuotos visuomenės ketinimą vykdyti Želdynų įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą suinteresuotos visuomenės pareigą užkirsti kelią neteisėtiems veiksmams ar neveikimui, jeigu dėl to želdynai ir želdiniai galėtų būti sunaikinti ar pažeisti ir blogėtų aplinkos gyvenimo sąlygos, kol pagrįstas reikalavimas nebus įvykdytas. Nors, esant tokiam fizinių ar juridinių asmenų prašymui, želdinių būklės ekspertizė buvo privaloma, nustatyta tvarka po pateikto reikalavimo ji nebuvo atlikta. Neatlikus ekspertizės ir nesurašius jos išvados, želdiniai negalėjo būti šalinami. Pareiškėjo argumentas, kad suinteresuota visuomenė nereagavo pakankamai operatyviai, nėra pagrįstas, nes tiek R. Ž., tiek ir suinteresuota visuomenė turėjo teisėtą lūkestį, kad net ir nesilaikydamos privalomų terminų (jų nesilaikymas galimas dėl objektyvių priežasčių – ekspertų paieškos, viešųjų pirkimų ir pan.) savivaldybės institucijos vis dėlto įvykdys teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Tuo tarpu policijos pareigūnai savo veiksmais nesiekė užtikrinti viešosios tvarkos ir neketino užkardyti kokio nors teisės pažeidimo, bet priešingai – veikė tik užtikrindami privataus asmens (rangovo) sutartinius interesus.
   5.2. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, išnagrinėjęs panašią bylą dėl fiziniam asmeniui paskirtos administracinės nuobaudos, 2018 m. spalio 10 d. nutartimi nuobaudą panaikino ir konstatavo, kad visuomenė turi teisę iš savivaldybės reikalauti kokybiškos informacijos apie ketinamų iškirsti medžių būklę, prašyti atlikti želdinių būklės ekspertizę, todėl, nesant realizuotai šiai teisei, negali būti pripažinta, kad policija turėjo pagrindą reikalauti iš asmens atitinkamo veikimo, leisiančio privačiam rangovui toliau žaloti Šiaulių miesto saugomus želdinius. Apeliacinės instancijos teismas skundžiamame nutarime pagrįstai rėmėsi šia aktualia teismų praktika.
   5.3. Aplinkybė, kad buvo išduotas leidimas kirsti medžius, nepaneigia, kad: 1) suinteresuota visuomenė turėjo teisę gauti informaciją dėl vykdomų darbų, susijusių su aplinka; 2) dar prieš išduodant leidimą kirsti medžius privalėjo būti atlikta privaloma želdinių būklės ekspertizė ir duomenys apie tai turėjo būti pateikti suinteresuotai visuomenei. Iki nagrinėjamo incidento suinteresuotai visuomenei nebuvo suteikta jokia informacija nei apie išduotą leidimą kirsti medžius, nei apie pradedamus medžių kirtimo darbus. Tik įvykio dieną įvykio vietoje buvo nufotografuotas leidimas kirsti medžius ir dar tą pačią dieną buvo kreiptasi į teismą su prašymu dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo iki ieškinio

pateikimo. Ši aplinkybė yra aktuali vertinant R. Ž. kaltę, atsižvelgiant į jos, kaip suinteresuotos visuomenės narės, teisių turinį bei teisėtus lūkesčius. Tai, kad aplinkybių visuma leido jai pagrįstai suvokti situaciją kaip tam tikros įstatymu įtvirtintos pareigos vykdymą, eliminuoja jos kaltę kaip būtiną administracinio nusižengimo sudėties elementą. R. Ž. veika nesudarė pagrindo jai taikyti administracinę atsakomybę pagal ANK 506 straipsnio 4 dalį, todėl administracinio nusižengimo teisena nutraukta pagrįstai.

III. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo argumentai ir išvados

6. Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariato viršininko M. Macio prašymas atmestinas.

Dėl ANK 506 straipsnio 4 dalies taikymo

7. ANK 506 straipsnio 4 dalyje nustatyta administracinė atsakomybė, be kita ko, už statutinio valstybės tarnautojo teisėto nurodymo ar reikalavimo nevykdymą, išskyrus šio kodekso 556 straipsnyje nurodytus atvejus. Administracinio nusižengimo protokolas pagal ANK 506 straipsnio 4 dalį R. Ž. buvo surašytas už tai, kad ji (duomenys neskelbtini), Šiauliuose, atliekant medžių kirtimo darbus, buvo prisirišusi prie medžio ir nevykdė Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariato Antrojo veiklos skyriaus pareigūnų, vykdančių policijos pareigas, teisėtų reikalavimų atsirišti nuo medžio.
8. Pirmosios instancijos teismas, ištyręs ir įvertinęs byloje surinktus įrodymus (administracinio nusižengimo protokole nurodytą R. Ž. paaiškinimą, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Urbanistinės plėtros ir ūkio departamento Miesto ūkio ir aplinkos skyriaus 2019 m. rugpjūčio 22 d. leidimą atlikti saugotinų medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbus Nr. LŽ-438, MB „G.“ vadovo S. K. 2019 m. rugsėjo 26 d. protokolą-pareiškimą, policijos pareigūnų tarnybinius pranešimus), konstatavo, kad R. Ž. padarė jai inkriminuotą administracinį nusižengimą, ir paskyrė jai administracinę nuobaudą. Tačiau apeliacinės instancijos teismas, patikrinęs priimto pirmosios instancijos teismo nutarimo teisėtumą ir pagrįstumą, šį nutarimą panaikino ir administracinio nusižengimo teiseną R. Ž. nutraukė. Atsižvelgdamas į kartu su apeliaciniu skundu R. Ž. atstovo pateiktus papildomus duomenis, apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad byloje nagrinėjamu atveju būtina vadovautis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota praktika atnaujintose administracinio nusižengimo bylose Nr. 2AT-41-699/2018, 2AT-44-699/2018, kurių faktinės aplinkybės iš esmės nesiskiria nuo šioje byloje nustatytų faktinių aplinkybių. Remdamasis minėtose administracinio nusižengimo bylose pateiktais Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimais ir nustatęs, kad dar iki byloje nagrinėjamo atvejo suinteresuota visuomenė pasinaudojo teise iš Šiaulių miesto savivaldybės administracijos reikalauti kokybiškos informacijos apie (duomenys neskelbtini), Šiauliuose, ketinamų iškirsti medžių būklę ir prašė atlikti jų būklės ekspertizę, tačiau į tokius reikalavimus nebuvo reaguojama, apeliacinės instancijos teismas padarė išvadą, kad R. Ž. buvo įsitikinusi, jog vykdo Želdynų įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą pareigą neleisti neteisėtų veiksmų ar neveikimo, jeigu dėl to želdynai ir želdiniai galėtų būti sunaikinti ar pažeisti, t. y. vykdo pareigą neleisti iškirsti (duomenys neskelbtini), Šiauliuose, dar likusių neiškirstų liepų, kol nebus gautas Šiaulių miesto savivaldybės administracijos atsakymas dėl suinteresuotos visuomenės pateiktų reikalavimų ir priimtas teisingas sprendimas dėl medžių išsaugojimo miesto bulvare, nes, pasitraukus iš įvykio vietos, nukirtus medžius, neliktų galimybės atlikti kokybišką jų būklės ekspertizę, juolab atkurti buvusią situaciją. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, R. Ž. veikoje nėra kaltės, jos valia buvo sutelkta ne į pavojingos veikos padarymą, o į bent laikiną medžių išsaugojimą nuo iškirtimo, kol bus išsiaiškinta jų būklė. Teisėjų kolegija, įvertinusi bylos aplinkybes ir pareiškėjo argumentus, neturi pagrindo konstatuoti, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino administracinio

nusižengimo, nustatyto ANK 506 straipsnio 4 dalyje, sudėtį ir nepagrįstai jo sudėties nenustatė R. Ž. veiksmuose, taip padarydamas esminį materialiosios teisės pažeidimą.

9. Prašyme atnaujinti administracinio nusižengimo bylą teigiama, kad apeliacinės instancijos teismas, priimdamas sprendimą nutraukti R. Ž. administracinio nusižengimo teiseną, negalėjo vadovautis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota praktika atnaujintose administracinio nusižengimo bylose Nr. 2AT-41-699/2018 ir 2AT-44-699/2018, nes šių bylų ir nagrinėjamos bylos faktinės aplinkybės nėra identiškos, tačiau toks pareiškėjo teiginys nepagrįstas. Pagal Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 33 straipsnio 4 dalį, teismai, priimdami sprendimus atitinkamų kategorijų bylose, yra saistomi savo pačių sukurtų teisės aiškinimo taisyklių, suformuluotų analogiškose ar iš esmės panašiose bylose. Ši įstatymo nuostata reiškia, kad teismai turi vadovautis tokia atitinkamų teisės nuostatų (normų, principų) turinio, taip pat šių teisės nuostatų taikymo samprata, kokia buvo suformuota ir kokia buvo vadovaujamasi taikant tas nuostatas (normas, principus) ankstesnėse analogiškose ar iš esmės panašiose bylose. Taigi tam, kad būtų galima remtis konkrečioje byloje sukurtu precedentu, nebūtina, kad šios bylos ir nagrinėjamos bylos faktinės aplinkybės būtų identiškos, kaip nurodo pareiškėjas, pakanka, kad jos būtų iš esmės panašios.
10. Būtent tokį esminį nagrinėjamos bylos ir administracinių nusižengimų bylų Nr. 2AT-41-699/2018 ir 2AT-44-699/2018 faktinių aplinkybių panašumą pagrįstai nustatė apeliacinės instancijos teismas. Ši ir kitos dvi bylos itin panašios ne tik tuo, kad jose asmenys buvo patraukti administracinėn atsakomybėn už tokio paties pobūdžio veikas, t. y. už tai, kad nepakluso policijos pareigūnų teisėtiems reikalavimams nutraukti veiksmus, trukdančius atlikti medžių kirtimo darbus, bet ir tuo, kad minėti veiksmai buvo atlikti esant iš esmės vienodai situacijai, kai miestų savivaldybių administracijos tinkamai nereagavo į suinteresuotos visuomenės reikalavimus pateikti kokybišką informaciją apie ketinamų iškirsti medžių būklę ir prašymus atlikti želdinių būklės ekspertizes. Pažymėtina, kad visuomenės teisė gauti patikimą informaciją, dalyvauti priimant sprendimus ir kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais, įskaitant ir klausimus, susijusius su želdynų ir želdinių apsauga, įtvirtinta tiek nacionaliniuose teisės aktuose (Želdynų įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 7 punkte, 10 straipsnio 1 dalies 14 punkte, 14 straipsnio 1 dalyje), tiek ir tarptautiniuose teisės aktuose (Lietuvos Respublikos Seimo 2001 m. liepos 10 d. įstatymu Nr. IX-449 ratifikuotos 1998 m. birželio 25 d. Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais 1 straipsnyje, 3 straipsnio 1 dalyje).
11. Byloje nustatyta, kad dar 2019 m. kovo 11 d. suinteresuotos visuomenės atstovas advokatas S. Dambrauskas, siekdamas realizuoti minėtas suinteresuotos visuomenės teises, kreipėsi į Šiaulių miesto savivaldybės administraciją, prašydamas atlikti numatytų pašalinti (duomenys neskelbtini) ir kitose Šiaulių miesto vietose esančių želdinių būklės ekspertizę bei nustatyta tvarka informuoti suinteresuotą visuomenę apie ekspertizės rezultatus, įtraukti į ekspertizės komisiją kompetentingus dendrologijos ir (arba) arboristikos specialistus, užtikrinti suinteresuotos visuomenės narių teisę dalyvauti miesto želdinių pertvarkymo projektų pristatyme ir svarstyme. Nepaisydamas šio suinteresuotos visuomenės atstovo kreipimosi, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Urbanistinės plėtros ir ūkio departamento Miesto ūkio ir aplinkos skyrius 2019 m. rugpjūčio 22 d. išdavė leidimą atlikti saugotinų medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbus Nr. LŽ-438, pagal kurį UAB „I.“ leista (duomenys neskelbtini) ir kitose Šiaulių miesto gatvėse pagal miesto susisiekimo komunikacijų rekonstravimo projektą nukirsti 158 medžius. Nors prašyme atnaujinti administracinio nusižengimo bylą nurodoma, kad po to, kai 2019 m. kovo 11 d. suinteresuotos visuomenės atstovas kreipėsi į Šiaulių miesto savivaldybės administraciją, suinteresuotos visuomenės nariai, įskaitant ir R. Ž., daugiau kaip pusę metų nesiėmė jokių teisėtų priemonių dėl medžių (duomenys neskelbtini) išsaugojimo, bylos duomenys tokį pareiškėjo teiginį paneigia. Suinteresuotos visuomenės atstovai ir ją palaikantys asmenys dar iki 2019 m. rugsėjo 26 d., kai R. Ž. atliko veiksmus, už kuriuos jai surašytas administracinio nusižengimo protokolas, kreipėsi į įvairias valstybės institucijas (Lietuvos Respublikos

Vyriausybę, Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją, Lietuvos Respublikos Prezidentą), prašydami padėti užtikrinti suinteresuotos visuomenės teisę dalyvauti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos sprendimų priėmimo procese, dalyvavo Prezidento kanceliarijoje vykusiame susitikime su Prezidento atstovais, kuriame buvo akcentuojama, kad Šiaulių miesto savivaldybės administracija vengia atsakyti į klausimus, susijusius su Šiaulių miesto želdinių pertvarkymo projektų įgyvendinimo kontrole. Reaguodamos į suinteresuotos visuomenės atstovų skundus, valstybės institucijos paragino Šiaulių miesto savivaldybės administraciją įtraukti suinteresuotą visuomenę į sprendimų miesto želdinių tvarkymo klausimais priėmimą (Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2019 m. rugsėjo 6 d. raštas Nr. (12)-D8-2968, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos 2019 m. rugsėjo 12 d. raštas Nr. (1D-2904)-2D-4266), tačiau ir į šiuos raginimus Šiaulių miesto savivaldybės administracija nesureagavo – praėjus kelioms savaitėms (duomenys neskelbtini), Šiauliuose, pradėti medžių kirtimo darbai.

12. Aptarti bylos duomenys yra svarbūs, sprendžiant R. Ž. kaltės dėl jai inkriminuoto ANK 506 straipsnio 4 dalyje nustatyto administracinio nusižengimo klausimą. Apeliacinės instancijos teismas tinkamai juos įvertino, priimdamas skundžiamą sprendimą. Kaltė yra būtinas kiekvieno asmens, padariusio administracinį nusižengimą, administracinės atsakomybės subjektyvusis pagrindas. Kaltės esmę, jos turinį sudaro psichinis asmens santykis su teisine reikšmę turinčiais veikos požymiais, pavojingais padariniais ir situacija, kuriai esant padarytas administracinis nusižengimas. Atsižvelgiant į byloje susiklosčiusią situaciją, nėra pagrindo nesutikti su apeliacinės instancijos teismo išvada, kad R. Ž. veikoje nėra kaltės, jos valia buvo sutelkta ne į pavojingos veikos padarymą, o į bent laikiną medžių išsaugojimą nuo iškirtimo, kol bus išsiaiškinta jų būklė. Savo veiką R. Ž. suprato kaip vykdomą pareigą, įtvirtintą Želdynų įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje, neleisti neteisėtų veiksmų ar neveikimo, jeigu dėl to želdynai ir želdiniai galėtų būti sunaikinti ar pažeisti. Suinteresuotos visuomenės atstovų veiksmai, siekiant atkreipti valstybės institucijų dėmesį į galimai pažeidžiamas jos teises, šių institucijų įsitraukimas į šio klausimo sprendimą suteikė R. Ž. pagrindą manyti, kad Šiaulių miesto savivaldybės administracija, nors ir pavėluotai, atsižvelgs į suinteresuotos visuomenės pastabas dėl miesto želdinių tvarkymo ir priims reikalingus sprendimus (duomenys neskelbtini) Šiauliuose esantiems medžiams išsaugoti.
13. Remdamasi tuo, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas, nenustatęs R. Ž. veiksmuose ANK 506 straipsnio 4 dalyje nurodyto administracinio nusižengimo sudėties, esminio materialiosios teisės pažeidimo, kuris galėjo turėti įtakos neteisėtam nutarimui priimti (ANK 658 straipsnio 1 dalies 5 punktas), nepadarė.

Teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 662 straipsnio 14 dalies 1 punktu,

n u t a r i a :

Palikti Šiaulių apygardos teismo 2019 m. gruodžio 23 d. nutarimą nepakeistą.

Teisėjai Audronė Kartanienė

Tomas Šeškauskas

Artūras Ridikas